

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
כז' תמוז תשע"ב

פרשה:
פרשת מטות-מסעי
כותרת:

לתקן את החזן...

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

פרשת מטות- מסעי

לתקן את החזן...

ויכוחים אין-ספור מתנהלים בקונגרס על סוגיות שונות ומגוונות. אבל התופעה שתמיד מושכת את תשומת לבי הוא הרצון של הפוליטיקאים לשמוע את עצמם מדברים. כל אחד מקבל זמן קצוב שבו הוא יכול להשמיע את דברו. לעתים נדירות (אם בכלל) קורה שאחד מהם מסיים את דבריו לפני הזמן שהוקצב לו, אבל בדרך כלל הם לא מוכנים לוותר על דקה אחת מהזמן הקצוב להם, עד שצריך להפסיק אותם ולהוריד אותם מדוכן הנואמים.

ואין הדברים אמורים רק בפוליטיקאים, זוהי גם התנהלותם של רבנים שאוהבים לדבר עד בלי די, וגם הם לא מוכנים לוותר על ה'זמן' שלהם לטובת משהו אחר. בוודאי לא ניתן למצוא רב שיוותר על הנאום שלו לטובת רב אחר...

השבוע בפרשתנו אנחנו מוצאים תופעה נדירה ולא שכיחה בכלל. בפרשת השבוע אנחנו לומדים את ההלכות של טבילת כלים. ההלכה היא, שכלים חדשים שמעולם לא השתמשו בהם - והיו ברשותו של נכרי - כאשר הם נכנסים לרשותו של יהודי צריכים לטהר אותם ע"י טבילה במקוה טהרה. ישנם היום מקומות רבים שיש "מקוה כלים" שנעשה במיוחד להטביל בו כלים.

בפרשת השבוע, פרשת מטות, נאמר: "ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא זאת חוקת התורה אשר צוה ה' את משה" והוא ממשיך לפרט את ההלכות של טבילת כלים, "אך במי נדה יתחטא", "מים הראויים לטבול בהם נדה וכמה הם ארבעים סאה" (במדבר לא, כג - רש"י).

אבל כאן מתעוררת תמיהה גדולה: הסיפור הזה אירע בסוף הארבעים שנה שבני ישראל היו במדבר. אהרן הכהן כבר לא נמצא ובנו אלעזר ירש את מקומו ככהן הגדול. והנה במעמד משה רבינו, עומד אחיינו אלעזר הכהן ומלמד הלכות בתורה!

אנחנו רגילים תמיד שמה רבינו הוא אשר מורה את ההלכות לבני ישראל, "וידבר משה", "ויאמר משה". כיצד הופך לפתע אלעזר הכהן להיות המורה של עם ישראל שמלמדם הלכות, הלא הוא עצמו אומר: "זאת חוקת התורה אשר צוה ה' את משה", ואם-כן מדוע משה בעצמו לא אמר את הדברים הללו לבני ישראל? (ראה 'שיחות קודש' תשכ"ט עמ' 96).

רש"י מתרץ את הקושיא הזאת ואומר: "לפי שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות".

כמה פסוקים קודם לכן אנחנו קוראים בתורה על מלחמת מדין. בני ישראל לחמו כנגד המדינים וכשהם חזרו מהמלחמה הם הביאו איתם שלל גדול, "וישבו בני ישראל את נשי מדין ואת טפס ואת כל בהמתם ואת כל מקניהם ואת כל חילם בזו" (לא, טו). כאשר משה ראה שהם הביאו איתם את הנשים של מדין, הוא כעס מאד: "ויקצוף משה... הן הנה היו לבני ישראל... על דבר פעור ותהי המגפה בעדת ה'". הרי אותן נשים היו אלו ששידלו את בני ישראל לעבוד עבודה זרה, ועכשיו אתם מביאים אותם בחזרה לפה.

ועל כך אומר רש"י שהכעס של משה על בני ישראל גרם לו לשכוח את ההלכות של טבילת כלים שהוא עצמו כבר לימד אותם בעבר לאחינו אלעזר הכהן. ולפיכך - בלית ברירה - היה אלעזר עצמו צריך להורות לבני ישראל את ההלכות הללו.

ממשיך רש"י ואומר שאין זו הפעם הראשונה שהתופעה הזאת התרחשה אצל משה רבינו. כולם מכירים את הסיפור של מי מריבה כאשר ה' צוה את משה לדבר אל הסלע שיתן מים, ובמקום לדבר אל הסלע משה הכה אותו. אומר רש"י שגם שם משה כעס על בני ישראל ואמר "שמעו נא המורים" ולכן "ויך את הסלע" - "על ידי הכעס טעה", ורק אז שיך שיבוא לכלל טעות. (וישנה שם דוגמא נוספת שרש"י מביא מסיפור שהתרחש ארבעים שנה קודם לכן בשמיני למילואים).

בכל שבת אנחנו נוהגים לקרוא אחרי קריאת התורה את ההפטרה. כידוע ישנם חילוקי מנהגים בין האשכנזים לספרדים. לעתים ההפטרה של האשכנזים קצרה יותר ושל הספרדים - ארוכה, דהיינו שהם קוראים חלק גדול יותר של הסיפור, ולעתים מדובר בהפטרה אחרת לגמרי. גם לחב"ד ישנם מנהגים שונים בקריאת ההפטרה כפי שמצוין בחומשים.

הרבי היה קורא את הפטרה בכל שבת בבית מדרשו הגדול שב-770. מסופר שפעם אחת הרבי קרא הפטרה שונה מזו שמודפסת בחומשים, וכמובן שלא עלה על דעתו של שום חסיד להעיר לרבי על כך.

באותם ימים נהגה הנהלת הישיבה ב-770 - שכללה כמה מזקני החסידים - להכנס אל הרבי אחת לחודש כדי למסור לרבי דו"ח על מצב התלמידים בישיבה. באותה הזדמנות הרבי לפתע שאל אותם מדוע אף אחד לא העיר לו בשבת על השינוי בהפטרה שהוא קרא. אחד הנוכחים השיב, שאצל חסידים מעולם לא נשמע ש"יתקנו" את הרבי, וכפי שהרבי נוהג - כך צריך לעשות.

הרבי הגיב: הלא אפילו משה רבינו טעה...

אחד החסידים השיב בחכמה: אצל משה רבינו כתוב שהסיבה שהוא טעה היא משום שהוא כעס, "בא לכלל כעס בא לכלל טעות". אבל הרבי לא כעס כלל...

מסיבה כלשהי יהודים מאד אוהבים לתקן את השני. ישנם אנשים רבים שמצפים בכל רגע לתפוס את זולתם בטעות כדי שיוכלו לתקן אותם. בכל בית כנסת ישנם את המתפללים שאוהבים לתקן את החזן או את בעל הקורא. זה לא משנה מהי רמת הידע והבקיאות של המעיר... כולם אוהבים לתקן את הזולת ולהוכיח לו שהם יודעים טוב יותר. ההתנהגות הזאת מקיפה את כולם וניתן לזהותה אצל צעירים ואצל מבוגרים כאחד, זוהי "מחלה מדבקת".

הרבה פעמים קורה שאדם נכנס בפעם הראשונה בחייו לבית הכנסת והחוויה הראשונה שלו היא שמישהו ניגש אליו ומראה לו שהוא טעה בעליל. המתפלל החדש מסמיק מבושה וזה גורם לו לחשוב פעמיים לפני שהוא יבוא לבקר שוב בבית הכנסת, שהרי אף אחד לא רוצה להיתפס במצב שהוא לא יודע דברים בסיסיים ביהדות.

אם אתה רוצה לתקן מישהו, תמתין עד אחרי התפילה. תזמין אותו לארוחת שבת בביתך, וכאשר הוא יבחין שבאמת אכפת לך ממנו בגשמיות, תוכל בד בבד לדאוג גם לרוחניות שלו ולהעיר לו בעדינות על הנהגה לא נכונה או לא מדוייקת שלו.

אבל לקפוץ על מישהו בבית הכנסת ולהעיר לו לעיני כל המתפללים, זהו "מתכון בדוק" להרחיק אותו מעולמה של היהדות.

כשיהודי נכנס לבית הכנסת, תן לו "שלום עליכם" לבבי, תושיב אותו לידך, תשאל אותו לשלום, תציע לו סידור, תעזור לו בעדינות להתעטף בטלית, תן לו הרגשה שהוא האורח האישי שלך שבא לכבודך לבית הכנסת, תכיר אותו עם יהודים אחרים בבית הכנסת. ואז יש סיכוי טוב שהוא יבוא שוב והמצוות שלו ייזקפו גם לזכותך.

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד